



HANDLÄGGARE/ENHET

Enheten för välfärd utbildning
och arbetsmarknad
Malin Wreder

DATUM

2017-06-08

DIARIENUMMER

20170219

ERT DATUM

2017-08-15

ER REFERENS

A2017/00711/ARM

Arbetsmarknadsdepartementet

103 33 STOCKHOLM

LOs yttrande över SOU 2017:28 ”Ett nationellt centrum för kunskap om och utvärdering av arbetsmiljö”

Sammanfattning av LOs synpunkter

- LO välkomnar att det nu föreligger ett förslag till en samlad, nationell organisation för frågor som rör kunskap om arbetsmiljö. Avsaknaden av en sådan har försvagat och försvårat arbetsmiljöarbetet sedan Arbetslivsinstitutet lades ner.
- LO förespråkar att det nya arbetsmiljöcentrumet inrättas som en egen myndighet. Givet det nya nationella centrumets uppdrag är myndighetsformen att föredra framför andra organisatoriska lösningar. För att möjliggöra ett nära samarbete med arbetsmarknadens centrala parter och andra relevanta aktörer på området placeras myndigheten lämpligen i Stockholm.
- Finansieringen av arbetsmiljöcentrum bör delvis ske genom att nya resurser tillförs. I den mån finansieringen sker genom omfördelning av befintliga budgetmedel är det viktigt andra relevanta verksamheter inte påverkas negativt. Det vore till exempel ytterst olyckligt om arbetsmiljöforskningen eller Arbetsmiljöverkets inspektionsverksamhet begränsades på grund av minskade anslag.

Inledning

LO välkomnar att det nu föreligger ett förslag till en nationell organisation för samlad kunskap om arbetsmiljörelaterade frågor. En sådan organisation har saknats sedan Arbetslivsinstitutet lades ner 2007. För närvarande råder

POSTADRESS 105 53 Stockholm
BESÖKSADRESS Barnhusgatan 18
TELEFON 08-796 25 00 TELEFAX 08-24 52 28
E-POST mailbox@lo.se HEMSIDA www.lo.se
ORGANISATIONSNUMMER 802001-9769
BANKGIRO 368-4834 PLUSGIRO 8 50-8

Landsorganisationen i Sverige

brist på såväl samordning som spridning av den kunskap som genereras av universitet, högskolor, myndigheter och andra aktörer i hela landet. Den rådande situationen inverkar negativt på kompetensutvecklingen på området. Dessutom innebär den att Sverige i olika internationella sammanhang företräds av olika aktörer, vilket är olyckligt i många avseenden. Svårigheten att få en överblick över vad som pågår runt om i landet inverkar även menligt på möjligheterna att – på ett kunskapsbaserat sätt – driva arbetsmiljöarbetet framåt och tillförsäkra alla anställda en god arbetsmiljö. LO och arbetsmarknadens övriga parter har därför länge påtalat behovet av ett nytt nationellt arbetsmiljöcentrum. En rad andra aktörer och utredningar har också identifierat samma problem och förespråkat samma lösning.

LO delar i hög grad utredningens bedömningar och analyser och tillstyrker förslaget att inrätta ett nytt nationellt arbetsmiljöcentrum (NAC) med den av utredningen beskrivna inriktningen. Beträffande organisationsform och finansiering vill vi dock framföra några principiellt viktiga synpunkter.

Arbetsmiljöcentrums organisering

Av utredningens direktiv framgår att uppdraget varit att utreda inom vilken befintlig myndighet ett nytt nationellt arbetsmiljöcentrum skulle kunna inrättas. Utredningen har också på ett förtjänstfullt och pedagogiskt vis resonerat kring för- och nackdelar med placering vid ett antal myndigheter och lärosäten. Slutsatsen blir att *om* NAC ska införlivas i en befintlig verksamhet, bör det ske i form av en särskild inrättning vid Stockholms universitet. Utredningen konstaterar dock att en sådan organisationsform inte är optimal i förhållande till de uppgifter som NAC ska hantera. Utredningen presenterar därför ytterligare ett alternativ, att NAC istället inrättas som en ny myndighet.

LO delar utredningens analyser och argument för att inrätta en ny myndighet och vill starkt rekommendera att det nya nationella arbetsmiljöcentrumet inrättas som en sådan. Givet arbetsuppgifternas karaktär framstår en egen myndighet som den bäst lämpade organisationsformen. Under de senaste decennierna har det dessutom skapats ett antal liknande välfungerande sektorsspecifika analys- och utvärderingsmyndigheter med gott renommé. Att en sådan myndighet saknas inom arbetsmiljöområdet rimmar illa med de höga ambitioner som regeringen uttryckt bland annat i sin arbetsmiljöstrategi och i kraven på arbetsmarknadens parter att teckna avsiktsförklaringar i samband med den så kallade Hälsovaxlingen. Ett av de motkrav som ställdes på regeringen i avsiktsförklaringen mellan LO, PTK och Svenskt Näringsliv var därför också att ett nytt nationellt arbetsmiljöcentrum ska inrättas.

Arbetsmarknadens parter har ett stort intresse för den verksamhet som NAC kommer att bedriva. För att möjliggöra ett nära samarbete både med parterna och med andra relevanta aktörer på området anser LO att det är önskvärt att den nya myndigheten placeras i Stockholm.

Arbetsmiljöcentrums finansiering

Av utredningens direktiv framgår att det nya arbetsmiljöcentrumet ska finansieras inom befintliga budgetramar. Ett sådant förslag presenteras också i betänkandet. LO anser dock att NAC åtminstone delvis bör finansieras med ett nytillskott av resurser.

I de fall arbetsuppgifter flyttas från befintliga myndigheter till NAC är det rimligt att anslagen följer med. Behoven av ekonomiska resurser är emellertid stora inom hela arbetsmiljöfältet. När finansiering sker genom omfördelning av befintliga budgetmedel är det därför viktigt att säkerställa andra relevanta verksamheter inte påverkas negativt. Det vore till exempel ytterst olyckligt om Arbetsmiljöverkets inspektionsverksamhet begränsades på grund av minskade anslag. Det samma gäller förslaget att överföra hela det anslag som Forte erhållit för en satsning på arbetsmiljöforskning till NAC. Även här finns stor risk för oönskade negativa konsekvenser, eftersom den relevanta, praktisknära forskning som NAC ska ha i uppdrag att sammanställa och kommunicera naturligtvis också måste produceras.

För att undvika att inrättandet av NAC samtidigt innebär att annan viktig arbetsmiljöverksamhet får stå tillbaka behöver den nya myndigheten därför finansieras via ett nytillskott av resurser.

Övriga synpunkter

Det är angeläget att NAC så snart som möjligt inrättas som en egen myndighet. Många av de problem som för närvarande finns med samordning, kunskapsspridning och utvärdering både nationellt och internationellt kommer att minska när så sker.

Utredningens tar inte upp NAC roll att förmedla/samordna kunskap om teknisk, organisatorisk och social företagshälsovård. Arbetslivsinstitutet var starka inom detta område och LO ser gärna att NACs uppdrag även omfattar detta område.

Ytterligare ett problem som LO tidigare påtalat kommer inte att lösas inom ramen för NAC. Det handlar om ansvaret för att relevanta kunskaper om arbetsmiljö förmedlas på såväl högskole- som gymnasieutbildningar. I

betänkandet konstateras att det för närvarande finns brister som behöver åtgärdas i detta avseende, men att frågan inte ryms inom ramen för utredningen. Att studenter redan under utbildningen får adekvata arbetsmiljökunskaper bör emellertid ses som en viktig preventiv åtgärd, som minskar risken för framtida arbetsskador och sjukskrivningar. LO ser därför fram emot en fortsatt dialog i denna fråga.

Med hälsning
Landsorganisationen i Sverige

Karl-Petter Thorwaldsson

Malin Wreder